

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok: 2022/2023

Destinace (země, místo): Rumunsko – Svatá Helena, Gernik, Nová Moldava

Jméno, příjmení: Mgr. Klára Jíchová

Škola a výuka:

Základní škola Jana Amose Komenského Svatá Helena - 12 dětí čj (2.– 8. třída), 7 dětí hudební výchova, 7 dětí výtvarná výchova

Základní škola Gernik – 8 dětí čj (0.–8. třída)

Scoala gimnaziala Moldova Noua – 4 děti čj (4.–10. třída)

Zájmová činnost:

Čeština pro vážné zájemce – Helena 2 mládež

Pěvecký sbor Gernik – 7 dětí a 1 dospělý

Pěvecký sbor a hudební soubor Helena – 12 dětí ZŠ, 4 mládež SŠ, 1 dospělý

Houslový soubor Helena – 2 děti, 2 dospělí

Divadelní soubor Helena – 12 dětí ZŠ a 4 mládež, 30 dospělých

Kostelní sbor Helena – 18 dospělých, 2 mládež

Dále jsem koordinovala řadu kroužků, které realizovali stážisti programu Erasmus+ a další zájemci: doučování češtiny, logopedie, hra na flétnu, hra na klavír, hra na ukulele, hra na kytaru, angličtina pro děti, angličtina pro mládež, výtvarný kroužek, keramika, sportovní a outdoorové aktivity. Na podzim jsme natočili hudební film, natáčení se účastnilo asi 40 obyvatel Gerniku a Svaté Heleny 0–75 let, v létě jsme hráli hudební divadlo, účastnilo se téměř 50 lidí.

Výuka češtiny

Pro výuku češtiny na Heleně a Gerniku jsem v letošním roce vyrobila konkrétním žákům pracovní listy „na míru“ s použitím materiálů nakladatelství Taktik. Také se mi v letošním roce osvědčilo pracovat s texty sms a dalšími reálnými texty pocházejícími z destinace, na nichž si se studenty ukazujeme typické chyby a přepisujeme je do spisovné češtiny. K práci s textem a literárním textem používáme materiály nakladatelství Šafrán a beletrii – ve školní knihovně máme k dispozici řadu velmi kvalitních titulů, z nichž každé druhostupňové dítě na Svaté Heleně letos přečetlo několik. Velmi jsme se věnovali čtení s porozuměním, s použitím metod kritického myšlení jsme pracovali s mnoha texty budoucí naučné stezky a publikací, které připravuji se skupinou vědců. Což jednak v důsledku přispělo k patrně lepší srozumitelnosti textů, jednak to děti výborným způsobem aktivizovalo. V hodinách psaní pracujeme s materiály nakladatelství Šafrán, publikacemi R. Nekudy a dalších a věnujeme se vlastní tvorbě. Zdařilé povídky otiskujeme v časopise *Český Banát* a školní ročence *Okénko*, tam rovněž děti píší zprávy o akcích. Výuku doplňujeme jazykovými hrami včetně jazykových her deskových či kartičkových, kterých tu vlastníme řadu, pracujeme na online programu www.umimecesky.cz a se hrou *Logico*.

V Moldavě jsme dle výběru žáků pracovali zejména na čtení s porozuměním s materiály z nakladatelství Šafrán, věnovali jsme se také konverzaci a psaní a hraní jazykových her.

Na češtině pro vážné zájemce hrajeme jazykové hry a zejména pracujeme s populárně naučnými texty metodami kritického myšlení.

Při doučování češtiny a logopedii pracujeme dle instrukcí Jany Stehlíkové, zkušené speciální pedagožky a logopedky, se kterou se pravidelně scházíme na online konzultacích. Její práci hradí soukromý sponzor.

Průběh dalších aktivit kromě výuky češtiny

Při školní výtvarné výchově jsme se letos věnovali těmto technikám – malba, kresba, vánoční dárky z papíru či těsta, plakáty na vánoční besídku, keramika, ilustrace povídek, kresba tuší, obrázky z barevných papírů, jednoduché origami a další skládačky z papíru atd.

Při školní hudební výchově se věnujeme zpěvu českých písní, nácviku nových, hře na Orffovy nástroje, rytmickým cvičením a dramatickým hrám. Nově hrajeme na cajon.

V divadelním souboru jsme se věnovali divadelním hrám a improvizacím a nácviku představení Karkulky, které je k vidění na TV Český Banát. Na oslavy 200 let Svaté Heleny připravujeme s dětmi i dospělými hudebně divadelní pásmo o příchodu a životě Čechů v Banátu.

V houslovém souboru jsme se věnovali zdokonalování techniky hry na housle a komorní souhře. O Vánocích jsme vystoupili veřejně. Další vystoupení jsme připravily pro 200 let od založení Svaté Heleny.

Ve všech pěveckých sborech jsme se věnovali nácviku vybraných písní na festivaly a další vystoupení. Práci s dynamikou, výrazem, výslovností, držením těla, rytmem....

S doprovodnými muzikanty jsme vymýšleli aranže a trénovali vlastní hru. Zvláštní kapitolou byl nácvik a natáčení mých písní pro hudební film Banátský Betlém.

Na podzim jsme v Gerniku a okolí Svaté Heleny natočili hudební film Banátský Betlém. Natáčení se s milým nadšením účastnilo několik desítek krajanů. Film je k vidění na YouTube na TV Český Banát.

S kolegy A. Gajdzicou, S. Havlem a stážisty jsme připravili dvě čísla časopisu Český Banát. V online podobě jsou ke stažení na www.infobanat.cz.

V tomto školním roce s pomocí stážistů finalizují řadu dlouhodobých projektů. Věnují se koordinaci, komunikaci s autory i lektory, fotografi, překladateli, grafikou, tiskárnami, píšou projekty na získání peněz. Spolu se stážistkou Anežkou Libánskou z pražské FF UK jsme připravily redakci a závěrečné korektury textů, od zimy do léta jsme tedy žily v extrémním pracovním režimu.

Naučná stezka Gernik „Poklady Gerniku, naučná stezka po tradičních staveních“ na dvanácti panelech umístěných po celé vesnici představuje části tradičních domů jako zdivo, fasády, okna a dveře či komíny, ale také menší stavby jako vodní mlýnky, chlívy či ploty. Součástí bude online verze ve 3 jazykových mutacích. V tomto školním roce připravíme podklady pro tisk, na podzim bychom rádi stezku postavili.

Naučná stezka Svatá Helena na sedmnácti panelech vykreslí mnoho témat spjatých s vesnicí, od historie, školy, kostelů a ovocných stromů až po jeskyně, lesy a louky v okolí. Opět bude dostupná trojjazyčná online verze s rozšířením o další fotografie a videa. V létě proběhlo osazení v terénu.

Panely pro novou expozici Českého domu Gernik. Dvojazyčné panely představí nejdůležitější svátky během roku i během života. České texty připravily loňské stážistky. V tomto školním roce připravíme korektury, překlad do rumunštiny a sazbu. Expozici máme vymyšlenou, její realizace i výroba panelů je otázkou peněz.

Kniha Hamparádí. Exponáty Českého domu Gernik. Katalog exponátů, předmětů denní potřeby a pracovních nástrojů, přináší jejich popis i autentické vzpomínky mnoha Gerničanů nejstarší generace. Publikace obsahuje množství fotografií i texty v banátské češtině a slovníček češtiny spisovné a banátské. Texty jsem na základě vyprávění místních připravila

já s pomocí stážistů. Sazbu připravila naše stážistka Denisa Kučíková, tisk knihy financuje UDSCR.

Knih *Dvě století Svaté Heleny* v devatenácti článcích představuje Svatou Helenu od historie a tradic až po hmyz a jeskyně. Mnohé texty prošly náročnou redakční úpravou, aby byly srozumitelné i pro laického čtenáře a zároveň stále odborně vypovídající. Knihu vydáváme v létě u příležitosti 200 let Svaté Heleny.

Knih *Banátská kuchařka. Svatá Helena* přináší tradiční svatohelenské recepty, které shromáždily loňské stážistky. Letos pracujeme na redakci, korekturách, sazbě. Knihu vydáváme v letošním roce.

Knihu *Dějiny a tradice Svaté Heleny* napsal emeritní svatohelenský ředitel ZŠ František Roch v loňském roce. Tento rok jsme mu ji spolu se stážistou Lukášem Daňou výrazně prokrátili a pomohli přepracovat. Korektury i další péči o sazbu se věnoval Lukáš.

Knihu pro děti *Tele z Čoprtánu* napsaly děti ze Svaté Heleny na jaře 2021 v hodinách češtiny. S výtvarným doprovodem a svěží sazbou nám ji vydává Český Banát z. s.

Průběh školního roku a velké akce

Školní rok jsme zahájili optimisticky na nádherném prostranství u Dunaje vedle nově postavené školní budovy a budovy úřadu spádové vesnice Coronini. Obřad s muzikou, čápy a pohledem na stříbrnou vodní hladinu připomínal svatbu. Poté jsme si s dětmi prohlédli obě nové budovy.

V září jsme také s radostí uvítali nové stážisty programu Erasmus+, konkrétně Emu Moravcovou na Gernik a Lukáše Daňu na Svatou Helenu. Další stážisty Aničku a Vítka hostí Eibenthal. Kromě výukových a volnočasových aktivit se zapojují i do dalších našich projektů, např. přípravy knih a časopisů.

Do další fáze pokročila příprava kuchařské knihy receptů ze Svaté Heleny.

S osvědčeným místním filmařsko-fotografickým týmem jsme se jali jednotlivá jídla fotografovat, což se samozřejmě neobešlo bez ochutnávání. Díky všem kuchařkám, pekařkám, panu faráři Přeloučkovi i fotografce Vlastě!

Pokračujeme také v práci na knize *Dvě století Svaté Heleny*, naučných stezkách po Gerniku i Heleně a knize pana Rocha. Září bývá v českých vesnicích ve znamení příprav na Den českého jazyka 1. 10. v Baile Herculane, a nejinak tomu bylo i letos. S gernickými dětmi jsme připravovali pásmo písniček a básniček E. Frynty o zvířatech, s helenskými pak hudební pohádku o třech Karkulkách.

A konečně velkou radost nám v září způsobila mládežnická kapela MyBand z Trutnova, která si pro nás na Svaté Heleně v úterý 27. 9. připravila hned dva koncerty, a to jeden ryze dětský, jehož se účastnily i děti moldavské a gernické, a pak večerní jazzově-funkový koncert pro dospělé. Pevně věříme, že jsme se neviděli (a neslyšeli) naposledy. Velké díky patří Petrovi Hružovi za vytvoření zázemí pro muzikanty.

První víkend v říjnu hostily Herkulesovy Lázně tradiční dopolední Den českého jazyka a odpolední Babiččin koláč. Na Den českého jazyka jsme s gernickými dětmi připravily pásmo Fryntových básniček a lidových písniček a s helenskými dětmi autorskou dramatizaci *Tři červené Karkulky*.

Odpoledne pak patřilo koláčům, tancovačce a setkávání lidí ze všech českých vesnic pod patronací UDSCR. My jsme si s gernickými, helenskými a eibenthalskými dětmi dopřáli lahůdku, a sice společnou koupel v termálních pramenech a místním potoce.

Druhý víkend v říjnu nás české učitele čekaly Herkulesovy Lázně podruhé, a sice na schůzi s pracovníky rumunského ministerstva školství a inspekcí.

Třetí říjnový víkend jsme na Gerniku slavili posvícení.

Víkendy i některé všední dny v druhé polovině října již patřily projektu, který jsem připravovala mnoho měsíců a který nyní postoupil do další fáze – natáčení hudebního filmu. Muziku jsme natáčeli v létě a v září s baptistickým pěveckým sborem, našimi stážisty, Robertem Voniafkou, muzikantem z Eibenthalu, a kolegou Alexem Gajdzicou. Vlastní natáčení se odehrává v okolí Svaté Heleny, v okolí Gerniku, v Gerniku ve vesnici a konečně v údolí Lizabeta, kde

čeští kolonisté před 199 lety založili vůbec první českou vesnici. Natáčení se účastní obyvatelé Gerniku a Svaté Heleny. Milou součástí filmového štábu se stal gernický farář Přelouček a jeho neter, fotografka Vlasta, kteří naši práci dokumentují. Na výsledku ještě budeme pracovat v následujících týdnech a zveřejníme ho na TV Český Banát na YouTube na čtvrtou adventní neděli 18. 12.

**NAUČTE SE PRACOVAT S FACEBOOKEM
A VYUŽIJTE HO NA PROPAGACI SVÉHO
UBYTOVÁNÍ**

27/10/2022	19:00 SV. HELENA	VE SVAZU
28/10/2022	19:00 ROVENSKO	VE SVAZU
29/10/2022	19:00 EIBENTHAL	VE SVAZU

Banát WWW.BANAT.CZ

Mezitím pracujeme na knize pana Rocha, píšeme projekty pro potenciální sponzory našich dalších projektů pro nadcházející oslavy 200 let od příchodu prvních osadníků a zejména připravujeme k tisku další číslo časopisu Český Banát, které je tentokrát věnováno tradičním krojům (a všem místním aktualitám) a vyjde v prosinci.

Závěr měsíce října pak patřil školitelům současných i budoucích podnikatelů v regionu, na které jsme zvali mládež i dospělé.

V listopadu jsme využili posledních dnů příznivého počasí, dotočili poslední záběry vánočního filmu a začali se věnovat postprodukci.

Po měsících intenzivní práce jsme do sazby poslali knihu Dějiny a tradice Svaté Heleny, kterou napsal František Roch, emeritní ředitel české Základní školy Jana Amose Komenského ve Svaté Heleně. Velký podíl na vzniku má současný stážista Erasmus + Lukáš Daňo. Na fotografii je František Roch v dětství, které rovněž v knize popisuje.

S kolegy Alexem Gajdzicou, Standou Havlem a stážisty jsme připravili a do sazby poslali další číslo časopisu Český Banát, věnované jak místnímu aktuálnímu dění, tak podrobněji tradičním krojům.

Na konci listopadu se konal historicky první ročník soutěže pro krajanů Banátský výrobek roku, kterou jsme my, čeští učitelé, uspořádali pro tvořivé krajanů z Rumunska i Srbska, a spolupracovali jsme při tom s krajaňskými organizacemi a spolkem Český Banát z. s. Desetičlenná komise byla tvořená zástupci z řad učitelů, místních učitelů, předsedy MO UDSCR, krajaňského faráře, krajaňských podnikatelů a hostů z ČR. Na

padesát výrobků v kategoriích „trvanlivá potravina“, „řemeslný výrobek“ a „alkohol“ pak členové komise známkovali jako ve škole a ještě večer jsme prostřednictvím videa na fb HezkyčeskyvBanátu informovat veřejnost o výhercích, čestných držitelích ocenění „Banátský výrobek roku 2022“.

Na konci listopadu jsme rovněž absolvovali přednáškové turné moderátora a ekologa Honzy Tuny a mikrobiologa Petra Ryšávky. Přednášky pro děti ve školách a dospělé v kulturních domech v Eibenthale, Gerniku i Svaté Heleně přinesly praktické informace o střevním mikrobiomu a nezdavé i zdravé výživě.

Tradiční Svatokateřinský šachový turnaj se konal poslední listopadovou nedělí na Gerniku.

Díky organizaci Josefa Boudy se v pohostinství u Piecků sešli mistři z několika českých vesnic, aby změřili své síly.

Na začátku prosince jsme se s malými i téměř dospělými dětmi věnovali malování obrázků pro vánoční výstavu v kulturním domě v Moldavě, kterou pořádá UDSCR. Tématem byly „Vánoce v mé vesničce“.

Již několik týdnů probíhá na Svaté Heleně i Gerniku logopedický výcvik konkrétních dětí, které jsme vyhodnotili jako potřebné a zároveň jejichž rodiče s tím souhlasili. Supervizí online je nám skvělá a zkušená Jana Stehlíková. Hlavní podíl práce leží na našich stážistech, Emě a Lukášovi. Radujeme se z prvních hmatatelných výsledků a naučených hlásek, což se ukázalo již při vánoční besídce v divadelním představení Karkulky.

V neděli 11. 12. jsme se sešli na Mikulášské besídce na Gerniku. Děti před zaplněným sálem

kulturního domu zazpívaly pásmo koled, zarecitovaly básničky pro Mikuláše a převzaly vánoční balíčky od UDSCR. Rolí Mikuláše, čerta i andělů se ochotně zhostila gernická mládež, za což jí patří velký dík. Společně jsme zatleskali gernické malířce Susie Vier, která pro děti již druhým rokem pořádá výtvarný kroužek a zasloužila se tak i o výtvarný doprovod našeho vystoupení. Také jsme zatleskali Ivě Merhautové z Gerniku, jejíž sýry balené ve vosku ve velké konkurenci vyhrály v letošním prvním ročníku Banátského výrobku roku, kategorie Trvanlivá potravina. A konečně potlesk patřil i Emě Moravcové, studentce pedagogiky

z Univerzity J. E. Purkyně, která tento semestr pobývá na Gerniku na pracovní stáži Erasmus+ a bez jejíž intenzivní práce by zdejší dětský svět v těchto měsících vypadal podstatně jinak. V závěru jsme v premiéře zhlédli nový film Banátský Betlém, který se z poloviny odehrává právě na Gerniku a zahrála si v něm řada gernických obyvatel.

V předvečer čtvrté neděle adventní 17. 12. se konala vánoční besídka na Svaté Heleně. V úvodu se s programem představila školka a děti z prvního stupně. Druhostupňoví žáci spolu s rumunským učitelem hudby sehráli instrumentální pásmo. Následovalo pásmo hraných a zpívaných českých koled v podání souboru složeného z téměř všech helenských dětí, instrumentální vystoupení houslového souboru a krátké divadelní představení Karkulka, z níž se vyklubaly Karkulky tři. To bylo odměněno nejen potleskem, ale i hojným smíchem plného sálu. Poté jsme zatleskali výherci i účastníkům Banátského výrobku roku, kteří pocházejí ze Svaté Heleny a Nové Moldavy, a nakonec jsme shlédli Banátský Betlém. V samém závěru pak děti dostávaly balíčky od UDSCR i radnice.

Videozáznamy vystoupení jsou k dohledání na fb profilu gernického faráře Josefa Přeloučka. Hudební film Banátský Betlém, který jsme natočili v letošním roce, je ke zhlédnutí zde:

https://www.youtube.com/watch?v=yxv_l4kceHg

V lednu jsme se rozloučili s našimi skvělými stážisty, Emou Moravcovou a Lukášem Daňou. V únoru vítáme stážisty nové, a sice Anežku Libánskou (FFUK) na Gernik a Radima Schottla (PedFMUNI) na Svatou Helenu. Opět se budou věnovat jak volnočasovým aktivitám, doučování a logopedii, tak aktivitám nepedagogickým, zejména pomoci s dokončením řady projektů pro oslavy 200 let Svaté Heleny. V současnosti pracujeme na naučných stezkách pro Svatou Helenu i Gernik a knize Dvě století Svaté Heleny.

Naši práci nám teď trochu komplikuje spadlá skála na silnici Svatá Helena- Eibenthal (stalo se ještě před únorovým zemětřesením).

Na konci ledna jsme na Svaté Heleně přivítali skupinu studentů volnočasové pedagogiky z MUNI v Brně, kteří nám připravili několikadenní program.

14. února obešel Svatou Helenu maličká masopustní průvod, složený převážně z vlků.

18. – 22. února navštívila české vesnice delegace z České ambasády v Bukurešti, konkrétně paní velvyslankyně Halka Kaiserová a paní konzulka Jitka Kruková. V neděli jsme na společné setkání připravili s helenskými dětmi folklorní pásmo a odpoledne jsme pak strávili organizační schůzkou týkající se příprav na oslavy 200 let od založení Svaté Heleny a provozní schůzkou s námi, českými učiteli u krajanů, na které jsme reflektovali naši práci.

Na začátku měsíce jsme se s gernickými dětmi v rámci týdne „Škola jinak“ vydali mrazivou krajinou do lokality U Petra, abychom obhlédli naše letní tábořiště, prozkoumali jeskyni a pocvičili se v přeskakování potoka i šplhání po stráních.

12. 3. jsme všechny krajské pátáky, šestáky, sedmáky i osmáky uvítali na župním kole Olympiády z mateřského jazyka pořádané rumunským ministerstvem školství. My čeští učitelé jsme připravovali a opravovali testy pro jednotlivé ročníky, předem jsme sestavili také cvičné verze, které mohli kolegové použít ve výuce. S výherci župního kola se v dubnu vydáme na kolo státní do Caran Sebes.

Pustili jsme se do přípravy nového čísla časopisu Český Banát. Kromě státního kola olympiády připravujeme rovněž Soutěž z češtiny, která pro krajské děti a mládež z 2.-12. třídy proběhne v dubnu; my i další kolegové můžeme s dětmi trénovat podle cvičných verzí testů. A podobně jako loňský i předloňský březen, s dětmi a mládeží jsme vybrali repertoár a začali trénovat folklorní pásmo na letní festivaly.

11.-13. 4. jsme se spolu se sedmáky a osmáky z Gerniku, Svaté Heleny, Nové Moldavy, Berzásky a Eibenthalu účastili státního kola olympiády v mateřských jazycích, pořádané rumunským ministerstvem školství v Caransebes. Užili jsme si psaní i opravování testů, prohlídky města a dlouhý doprovodný program s mnoha proslovy a folklorním vystoupením. Testy jsme připravovali s kolegou A. Gajdzicou z Eibenthalu. Odměny poskytli UDSCR a Rudolf Bouda, Tech RB Engineering.

Před několika týdny jsme poslali slohové práce několika dětí ze Svaté Heleny do literární soutěže Čapkoviny. Anna Pec získala za svou povídku Sušenky Zvláštní ocenění poroty.

22. 4. se na Gerniku pod patronací UDSCR konala Soutěž z českého jazyka pro děti ze 2.–12. třídy, tedy kromě sedmáků a osmáků. Na pětáctyřicet dětí ze všech českých vesnic psalo testy připravené učiteli z ČR, navštívilo etnografickou expozici v Českém domě a po společném obědě v penzionu si užilo vyhlášení výsledků. S objemným opravováním i návrhy na speciální pochvaly nám pomohli naši stážisté. Příjemným obohacením bylo jako vždy opravování slohových prací, z nichž nás některé upřímně rozesmály či potěšily a otiskneme je.

Závěr měsíce patří v našich školách „Zelenému týdnu“, ve kterém je prostor pro ekologická témata. Čekají nás povídání o ochraně přírody, sledování dokumentů, sázení stromů, výlety do přírody i na vodní elektrárnu Železná vrata. V neposlední řadě také akce Uklidme český Banát. Kromě školních dětí a učitelů se jich již tradičně účastní i veřejnost. Podařilo se uklidit ulice Svaté Heleny a zlikvidovat skládku v lokalitě Árie. Nad Gernikem se podařilo zrealizovat velmi ambiciózní plán, a sice úklid celého úseku příjezdové cesty lesem od serpentiny z Pajiny Matei až nad Gernik a polní cestou ke Gerniku.

Kromě běžné výuky ve škole a odpoledních aktivit nás v květnu s gernickými a helenskými dětmi čekala celkem čtyři folklorní vystoupení, a to na vzdělávacích akcích pro rumunské pedagogy (Gernik, Svatá Helena) a na festivalech (Nová Moldava, Berzáška).

V závěru měsíce nás navštívila skupina fotografů v čele s Romanem Francem, kteří připravovali, a nakonec zrealizovali velkou skupinovou fotografii obyvatel Svaté Heleny. V průběhu týdne seznámili děti s historickou fotografickou technikou a nafotili nám jak školní

fotky Svaté Heleny i Gerniku, tak kostelní sbor a řadu dalšího. Na fotografie se velmi těšíme, budou vyvolány tradičně.

Poslední květnovou sobotu se děti ze všech českých vesnic sjely do Eibenthalu na již tradiční sportovní den se Sportovní ZŠ Litvínov. Čekal nás den nejrůznějšího sportovního klání a her a také společný oběd. Sponzorem akce byl Český Banát, z. s.

Den dětí pod patronací UDSCR jsme oslavili jízdou historickým vláčkem z Oravice do Aniny. Děti ze všech českých vesnic, učitelé, stážisté pomalu projížděli lesnatou krajinou a v Anině je čekal oběd.

Několikaměsíční zkoušení s kostelními sbory vyvrcholilo v sobotu 10. 6. na 10. ročníku Festivalu kostelních sborů ve Svaté Heleně. Akce pod patronací UDSCR uvítala sbory Heleny, Gerniku, Rovenska, Eibenthalu, Šumice, Oršavy, Moldavy, Caransebeš a mezivesnický sbor Perličky. Historicky poprvé na tomto festivalu vystoupil i pěvecký sbor Bratrské jednoty baptistů ze Svaté Heleny. Po společném obědě ve svatohelenském kulturním domě následovalo družení a taneční zábava.

Poslední školní týden na Svaté Heleně jsme si s dětmi zpestřili přespávačkou ve škole. Čekal nás večer s místními strašidelnými historkami, výrobou bájného hada, noční hrou po školním atomovém bunkru, filmem a celou řadou dobrodružství místo spánku.

Loučíme se nejenom s dalším školním rokem, ale i s dalšími našimi skvělými stážisty programu Erasmus+, kteří tady zanechali kus srdce a udělali pořádný kus práce:

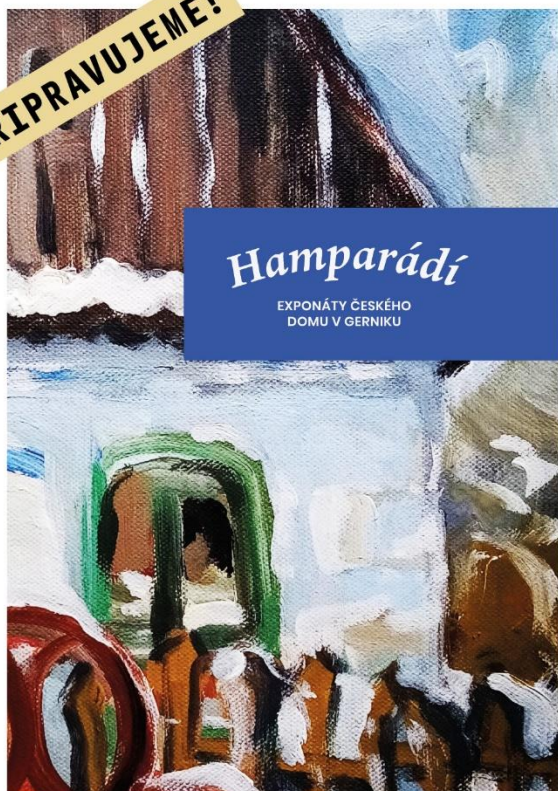

Zleva Denisa Kučíková, stážistka v Eibenthale, která se starala o vizuál Hezkyčesky v Banátu a připravila nám překrásnou sazbu knihy Hamparádí; Alexandr Gajdzica, učitel v Eibenthale, Klára Ondrigová, stážistka v Eibenthale; Anežka Libánská, která kromě gernických pedagogických aktivit nadpřirozeně zvládla projít všechny naše publikace redaktorským nebo korektorským okem a ve volném čase z černých kontejnerů vyrobit atraktivní kontejnery na tříděný odpad; já a Radim Schottl, který převzal štafetu týkající se dokončení knihy pana Rocha, přečetl po nás vše možné i nemožné a hlavně se naplno věnoval helenským dětem a to včetně doučování matematiky a nedělního fotbálku!

V létě nás kromě dokončení knih a naučných stezek čekají následující akce:

- Skupinové fotografování Gerniku Romanem Francem
- Dětský letní tábor U Petra poblíž Gerniku s Ligou lesní moudrosti – tradiční letní tábor se spaním ve stanech, vařením na ohni a koupáním v potoce uprostřed přírody
- Krajský festival 6. 8. v Gerniku – největší krajská akce pod patronací UDSCR, na kterou chystáme taneční a hudební vystoupení
- Krajský den na Festivalu Banát – který opět obohatíme naším vystoupením
- Oslavy 200 let od založení Svaté Heleny

PŘIPRAVUJEME!

Nevíte, co je to *flankáč*, *batóza*, *chebdí* nebo *kolmajz*? Že nemáte ponětí, jak naši předci používali *dědka*, *posadu* či *cívky* na *vodenice*? Již brzy se dočtete v naší knize o exponátech z Českého domu Gernik.

PŘIPRAVUJEME!

Dvě století Svaté Heleny

U příležitosti oslav 200 let Svaté Heleny si v 19 kapitolách od 21 autorů můžete přečíst vše o Svaté Heleně od historie, tradic a stavitelství, přes hospodářství, zemědělství a stravu až po zvířata, rostliny a jeskyně.

PŘIPRAVUJEME!

Banátská kuchařka Svatá Helena

Co takhle uvařit si *praženku*, *kucmoch* nebo *kuli*? V neděli pak *máčidlo* nebo *naplněného kohouta*? A po vydatném obědě se ještě zakousnout do *pogáčků* nebo *helenských rohlíčků*? Již brzy podle naší kuchařky!

NAUČNÁ STEZKA SVATÁ HELENA 10 TRASEUL EDUCAȚIONAL SFÂNTA

PŘIPRAVUJEME!

PILODŮNY A OVOCE

1 Typická užitková zahrada uvnitř obce. • O gradině typické v vesničácké části dle interiéru satulului.
2 Odvážní pěstují zeleninu i v neoplochéných závrtech ve volné krajině. • In mediul rural deschis, localnici curajoși cultivă legume în doline fără garduri.

FRUCTE CULTIVATE ȘI SĂLBATICE

3 Vinice na svazích u Dunaje. • Podgoriile de pe dealurile de lângă Dunăre.
4 Uliční stromofauna oteláků se vzorně nablýhlými kmny. • Nucii rânduji la stradă, cu trunchiurile vâruite.

Naučná stezka Svatá Helena na sedmnácti panelech vykreslí mnoho témat spjatých s vesnicí, od historie, školy, kostelů a ovocných stromů až po jeskynně, lesy a louky v okolí.

Poklady Gerniku Naučná stezka po tradičních staveních

Fasády II.

1. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
2. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
3. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
4. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
5. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
6. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
7. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
8. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
9. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
10. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
11. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
12. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.

1. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
2. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
3. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
4. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
5. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
6. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
7. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
8. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
9. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
10. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
11. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.
12. Fasáda domu s výhledem na řeku. • Fasáda domu s výhledem na řeku.

Comoarele satului Gerniku Turul ghidat prin gospodăriile tradiționale

1. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
2. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
3. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
4. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
5. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
6. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
7. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
8. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
9. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
10. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
11. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
12. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.

1. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
2. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
3. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
4. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
5. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
6. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
7. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
8. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
9. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
10. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
11. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
12. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.

1. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
2. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
3. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
4. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
5. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
6. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
7. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
8. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
9. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
10. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
11. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.
12. Comoarele satului Gerniku. • Comoarele satului Gerniku.

PŘIPRAVUJEME!

Na Gerniku připravujeme Naučnou stezku po tradičních staveních Poklady Gerniku. Dvanáct panelů umístěných po celé vesnici vám představí části tradičních domů jako zdvo, fasády, okna a dveře či komíny, ale také menší stavby jako vodní mlýnky, chlívky či ploty.

Spolupráce

Velmi oceňuji, že spolupráce s mými nejbližšími spolupracovníky funguje i nadále dobře. Jedná se o mé kolegyně na ZŠ na Svaté Heleně Sofi Štěpničkovou a Esterku Pecovou, dále předsedu místního sdružení UDSCR na Svaté Heleně Petra Hrůzu, Marii Boudovou v Nové Moldavě, Josefa Boudu, ředitele ZŠ a předsedu MO UDSCR v Gerniku, Josefa Merhauta, knihovníka a správce Českého domu v Gerniku, Josefa Přeloučka, faráře v Gerniku. A pak mé kolegy učitele u krajanů Alexandra Gajdzicu a Stanislava Havla a v neposlední řadě Štefana Boudu, předsedu UDSCR Banát Jih. Velmi blízkými spolupracovníky mi letos byli stážisté programu Erasmus+, konkrétně Ema Moravcová z Univerzity J. A. Purkyně pro Gernik a Lukáš Daňo z PedF MUNI pro Svatou Helenu v zimním semestru a Anežka Libánská z FFUK pro Gernik a Radim Schottl z FF MUNI pro Svatou Helenu v letním semestru.

Dále jsem v letošním roce spolupracovala s:

Jana Stehlíková – logopedka a speciální pedagožka – online konzultace s potřebnými dětmi, jejichž rodiče schválili logopedickou péči.

Liga lesní moudrosti ČR – průběžná celoroční příprava dalšího dětského letního tábora a koordinace vlastní akce v místě.

Čeští učitelé z Rumunska a Srbska, stážisté z Gerniku, Heleny i Eibenthalu – každotýdenní online schůze, sdílení zkušeností, tvorba časopisu Český Banát, organizace Uklidíme český Banát, Banátský výrobek roku a řady dílčích akcí

Ivo Fík Dokoupil, Člověk v tísni – hledání sponzorů pro realizaci hmotných projektů, konzultace grafické stránky

Štěpán Slaný – Český Banát, z. s. – sportovní den a koordinace dalších akcí pro mládež, finanční podpora časopisu Český Banát, knihy Tele z Čoprtánu a dalších projektů

Hana Pavelková, Národní památkový ústav – společná práce na informačních panelech pro naučnou stezku Gernik.

Spolupráce s autory textů Naučné stezky Svatá Helena a publikace Dvě století Svaté Heleny:

Alena Rákosníková – urbanistka, historička a grafička, Markéta Šantrůčková, Jitka Močičková, Václav Fanta, Desideriu Gecse – historici, Jiřina Langhammerová a Kateřina Fuksová – etnoložky, Mojmír Vlašín, Robert Stejskal, Petr Maděra, Pavel Kovář – biologové, Jan Sirotek – speleolog, Aleš Kučera – geolog a další...

Kateřina Svobodová, Lidové noviny – pravnučka helenského učitele Schlogla, poskytla mi část rodinného archivu pro využití v naučné stezce a publikaci Dvě století Svaté Heleny.

Cosmina Vlasta Munteau, fotografka – fotografování pro kuchařku a časopis

Jana Vlková, výtvarnice a grafička – příprava pozvánek a pamětních listů na oslavy 200 let založení Svaté Heleny; další propagační materiály pro muzea

Jana Baladová, grafička – grafika časopisů, grafika informačních panelů, naučné stezky a publikací

Denisa Kučíková - „naše“ stážistka z Eibenthalu, grafička Hamparádí

Claudia Sembera – školský odbor UDSCR, příprava Soutěže z českého jazyka a koordinace dalších projektů

CK Kudrna – jejich klienty provázím po školách, beseduji s nimi místní situaci, komunikuji se zájemci o sponzoring či spolupráci.

Pavel Přílepek a další, Klub českých turistů – mapy pro naučnou stezku, plánování nových tras v okolí českých vesnic

Roman Franc – fotografování Svaté Heleny a Gerniku, pomoc s plánováním akcí

Robert Dittman, FFUK – koordinace stážistek programu Erasmus+ a jejich dokumentů, meet pro vážné zájemce; podobně Dagmar Sochorová, ped MUNI

Vlasta Lazu – české vysílání Radia Temešvár – natáčení reportáží a rozhovorů

Petra Dobruská – překlad naučné stezky Svatá Helena do rumunštiny

Ondřej Prokop – překlady do angličtiny

Susie Vier – malířka z Gerniku, od ledna připravovala každý týden pro děti výtvarný kroužek

František Roch – bývalý ředitel ZŠ JAK Svaté Helena, práce na knize Dějiny a tradice Svaté Heleny.

Podmínky pro výuku

Na Svaté Heleně mám k dispozici samostatnou zamykatelnou třídu, která kromě výuky slouží i jako výtvarný ateliér, hudební zkušebna a videosál. Je vybavena malou knihovnou atraktivních knížek pro děti, ve škole je dále velká a velmi dobře vybavená knihovna. I na Gerniku mám k dispozici uzamykatelnou třídu, kterou využívám na výuku češtiny, pro pěvecký sbor, výtvarný kroužek, doučování i hraní na nástroje. V Nové Moldavě se scházíme v přidělené třídě základní školy, tam všechny pomůcky donáším.

Je třeba počítat s tím, že v zimě, která může trvat od října do května, bývá po víkendech a svátcích ve škole zima.

Pondělí až středu učím na Svaté Heleně, v úterý odpoledne v Nové Moldavě, čtvrtek až pátek na Gerniku. Přejezd realizuji ve středu odpoledne/čtvrtek ráno, respektive v sobotu nebo neděli dle dalších akcí ve vesnicích, v zimě dle počasí.

Podmínky pro učitele

Na Svaté Heleně si pronajímám malý domek v blízkosti školy. Na Gerniku bydlím ve vlastním domku, v létě a na podzim několik týdnů nefungoval vodovod, vodu jsme nosili ze studánek. Často zde se mnou pobývá někdo z rodiny. Nadále užíváme pohostinnosti místních a dopřáváme si domácí produkty. Díky automobilu s pohonem na všechna čtyři kola zvládám dopravu v horském terénu i v zimních měsících a bahně.

Co se podařilo, co se nepodařilo

V letošním roce se podařilo mnoho akcí a projektů, které podrobně popisuji výše. Vzpomínat budu na představení *Karkulky*, *Banátský Betlém*, ocenění žakovské povídky *Sušenky* v české literární soutěži *Čapkoviny*, ekologické akce, festivaly a realizaci oslav 200 let Svaté Heleny.

Z nepedagogických projektů se podařilo dokončit, nebo alespoň v digitální podobě dokončit množství projektů, na nichž jsem začala pracovat před dvěma lety, konkrétně dvě naučné stezky, další panely pro muzeum a několik knih.

Obrovskou výhodou v destinaci dále představují stážisté programu Erasmus+, bez nichž by řadu projektů nebylo možné realizovat, nebo jen velmi omezeně. Jedná se o množství volnočasových aktivit na několika místech zároveň, soustavné doučování češtiny i logopedický trénink a odborná redakční či korektorská práce.

Problémy a doporučení

Několikrát jsem se během roku opět ocitla v situacích lidsky a emocionálně velmi obtížných. Pro budoucí učitele vřele doporučuji školení týkající se komunikace v konfliktní situaci, práce se stresem a zpracování negativních emocí na pracovišti.

Dále doporučuji podporu budoucím pracovním stážím Erasmus+.

Doporučuji rovněž jasný pokyn DZS týkající se spolupráce s jednotlivými subjekty působícími v Banátu.

Různé

Ráda bych vyjádřila svou vděčnost za to, že od většiny místních vnímám velkou podporu sebe a své práce.

Rovněž děkuji za cennou a konstruktivní podporu paní Olze Vlachové z DZS.

Velké množství obrazového materiálu a videí z jednotlivých akcí je k dohledání na našich fb stránkách Hezkyčesky v Banátu.